

ӘОЖ 327.7

К.Н. Макашева
 Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті,
 халықаралық қатынастар факультеті, Қазақстан, Алматы қ.
 E-mail: m.klara@mail.ru

Шанхай Ынтымақтастық Ұйымының университеті (ШЫҰУ) халықаралық білім берудің жаңа моделі

Бәсекеге қабілеттіліктің басты көрсеткіші халық өмірінің жоғарғы деңгейі мен сапасы. Білім берудің деңгейіне, адами капиталды дамытуға, атқарушылық сапасына айрықша орын беріледі. Шанхай ынтымақтастық ұйымының құрылуы Орталық Азия елдеріне өзара тиімді қатынастар үрдісі мен интеграциялық байланыстарға тек қауіпсіздік және трансшекаралық байланыстар тұрғысынан ғана емес, білім беру саласы мен социо-мәдени жобалар тұрғысынан қарауға мүмкіндік берді. ШЫҰ-ға мүше елдері арасындағы білім беру саласындағы үйлестіру мәселесі айрықша мәнге ие болуда. ШЫҰ университеті – елдердің негізгі базалық жоғары оқу орындарының жүйесі. Бұл дайындықтың бес бағыты экология, энергетика, IT-технология, аймақтану және нанотехнологиялар бойынша жұмыс істейтін 62 жоғары оқу орны. ШЫҰ университетінен білім алу сызбанұсқаға сәйкес, ШЫҰ университетінің бағдарламасы бойынша оқитын студенттің өз білімін кез келген семестрден аталмыш бағдарламаны жүзеге асырушы негізгі шетелдік университетте жалғастыруға мүмкіндігі бар. Осылайша, ШЫҰ университетінің халықаралық бағдарламалары аясында елдердің білім беру саласындағы ынтымақтастығы шынайы түрде кеңейеді.

Түйін сөздер: адами капитал, Шанхай Ынтымақтастық Ұйымының университеті (ШЫҰУ), білім беру саласы, халықаралық ынтымақтастық, бәсекеге қабілеттілік, интеграциялық үрдіс, экология, энергетика, IT-технология, аймақтану, нанотехнология.

K.N. Makasheva
University of Shanghai Cooperation Organization (USCO) - a new model of international education

The paper considers the improvement of higher education in the framework of the SCO integration projects. Nowadays more and more confident in the SCO declares himself integration in education. Cooperation and integration into the world educational space has become a major focus in the policy of Kazakhstan, development of the country's foreign policy. Participation in this process is to increase the competitiveness of the Republic of Kazakhstan of educational services, the recognition of the skills of our scientists and teachers. Creating SCO creates the conditions for the implementation of joint educational programs, student mobility in the future. Kazakhstan will become a part of world education and the educational sector will cease to be a prime element of the social sphere, as an instrument through which the investments in the future of the country. The integration of scientific capacities naturally contributes to the development of innovative technologies in all spheres of life of the societies of the SCO member states. This means mobility in education, the ability to build personal training programs, listen to interesting subjects in any of the universities that are in the Shanghai Cooperation Organization. This system will provide a good leap in the quality of education. At the first stage of the SCO University introduced the following areas of training: regional studies, ecology, energy, IT-technologies.

Keywords: Human Capital, University of Shanghai Cooperation Organization (USCO), the sphere of education, international cooperation, competitiveness, process of integration, ecology, energy, IT-technology, regional studies, nanotechnology.

К.Н. Макашева
**Университет Шанхайской Организации Сотрудничества (УШОС) – новая модель
 международного образования**

В статье рассматривается совершенствование высшего образования в рамках интеграционных проектов ШОС. В настоящее время все более уверенно в рамках ШОС заявляет о себе интеграция в сфере образования. Сотрудничество и интеграция в мировое образовательное пространство становится одним из основных направлений в политике Казахстана, развитии внешнеполитического курса страны. Участие в этом процессе означает

для республики повышение конкурентоспособности казахстанских образовательных услуг, признание уровня квалификации наших ученых и преподавателей. Создание УШОС создает условия для реализации совместных образовательных программ, мобильности студентов в будущем. Казахстан станет частью мирового образовательного пространства и образовательная сфера перестанет быть простым элементом социальной сферы, а станет инструментом, через который осуществляются инвестиции в будущее страны. Интеграция научных потенциалов закономерно способствует развитию инновационных технологий во всех сферах жизни обществ стран-членов ШОС. А это означает мобильность в образовании, возможность строить личные образовательные программы, слушать интересные дисциплины в любом из вузов, которые входят в систему Шанхайской организации сотрудничества. Эта система обеспечит хороший скачок в качестве образования. На первом этапе становления университета ШОС были введены следующие направления подготовки: регионоведение, экология, энергетика, IT-технологии.

Ключевые слова: человеческий капитал, Университет Шанхайской Организации Сотрудничества (УШОС), сфера образования, международное сотрудничество, конкурентоспособность, интеграционный процесс, экология, энергетика, IT-технология, регионоведение, нанотехнология.

Бүгінгі таңда елдің бәсекеге қабілеттілігі – галамдық экономика мен саясатты дамытудың ең маңызды факторларының бірі. Бәсекеге қабілеттіліктің басты көрсеткіші – халық өмірінің жоғары деңгейі мен сапасы. Білім берудің деңгейіне, адами капиталды дамытуға, атқарушылық сапасына айрықша орын беріледі. Айрықша назар аударуды талап ететін негізгі міндеттер ЖОО-дағы білім сапасы, «бірыңғай білім беру кеңістігін» және біртұтас білім беру стандарттарын қалыптастыру мәселелері болып табылады. Бұл міндеттерді шешу мүмкіндігі білім берудің интеграциялық шеңберінде.

1999 жылдың маусымында отыз еуропалық мемлекеттің Білім министрлері Болон декларациясына қол қойды. Оның мақсаты – жоғары білім берудің еуропалық аумағын құру, сонымен қатар жоғары білім берудің еуропалық жүйесін әлемдік масштабта белсендендіре түсу. Қабылданған Декларацияның негізгі мазмұны – Еуропалық үрдіс кейінгі жылдардағы табысқа жетуі нәтижесінде біршама нақты сипатқа ие болып, ЕО құрамына кіретін елдердің шынайылығына, азаматтарының сұраныстарына толық жауап беретіндігі туралы.

Болон үрдісін қалыптастыруға түрткі болған негізгі ішкі себеп: білімге негізделген қоғамды құру, білім беру жүйесіндегі түбірлі реформалар қажеттілігімен ұштасатын жаппай білім беруге өту.

Болондық кездесуге қатысушылар өздеріне қысқа мерзім ішінде (соңғы мерзім – үшінші мыңжылдықтың бірінші онжылдығының соңына дейін) жоғары білім берудің жалпы еуропалық кеңістігін қалыптастыруға қатысты мақсаттардың орындалуын қамтамасыз етуді және жоғары білім берудің еуропалық жүйесіне әлемдік

сахнада қолдау көрсетуге міндеткерліктерді алды. Декларациядағы қабылданғандар төмендегідей:

- студенттердің ірі масштабты мобильділігін қолдаудың құралы ретінде;
- тиімді мобильділік жолындағы кедергілерден арылу ретінде қарастырылған дәрежелердің анық және салыстырмалы жүйесін құру (көбінесе, дипломға қосымшаны енгізу арқылы);
- дайындаудың екі деңгейлі жүйесіне өту: бакалавр және магистр (дипломданған маман);
- кредиттер жүйесін енгізу (кредиттік трансферлердің еуропалық жүйесінің типінде).

Болондық үдеріс көптеген жақта еуропалық жоғары білім беру саласындағы төңкеріс болды. Оның алғашқы бастамасын Еуропалық Одақ Министрлер кеңесінің білім беру саласындағы ынтымақтастықтың бірінші бағдарламасы туралы қаулысы қабылданған 1970 жылдардың орта кезіне жатқызуға болады. Содан кейін 1998 жылы Париждегі Сорбона университетінің 800 жылдық мерекесіне қатысқан Білім министрлерінің төртеуі еуропалық жоғары білім берудің сегментациясы Еуропадағы білім мен ғылымның дамуына кедергі келтіреді деген пікірмен келіспеген еді. Олар Сорбона декларациясына қол қойды. Жоғары білім берудің еуропалық кеңістігін құрудың ерікті үрдісіне қатысу туралы шешім бір жылдан кейін 29 ел өкілдерінің қатысуымен Болонияда жасалған еді [1]. Қазір үрдіске Еуропа кеңесінің еуропалық мәдени конвенциясын (1954) ратификациялаған 49 елдің 47-сі қатысады. Үрдістің басталуының ресми уақыты болондық келісімге қол қойылған 1999 жылдың 19 маусымы болып табылады. Болон үдерісі басқа елдердің қосылуына ашық.

Ресей болондық үрдіске 2003 жылдың қыр-

күйегінде еуропалық елдердің білім министрлерінің берлиндік кездесуінде қосылды. 2005 жылы Бергенде Болон декларациясына Украинаның Білім министрі қол қойды. 2010 жылы Будапештте Қазақстанның болондық үрдіске қосылуы туралы соңғы шешім қабылданды. Қазақстан – еуропалық білім кеңістігінің толық құқылы мүшесі ретінде мойындалған бірінші орталықазиялық мемлекет. «Қазақстанның қосылуы туралы шешімді Болон декларациясына қол қойған 46 елдің өкілдері бірауыздан қолдады. Қазақстан туы Болон үрдісіне қатысушы елдердің туларының галереясына енгізіліп құрылды. Енді Қазақстан – еуропалық білім кеңістігінің толық құқылы мүшесі ретінде мойындалған бірінші орталықазиялық мемлекет», – деп көрсетілген баспасөз мәлімдемесінде [2].

Жоғары білім беруді жетілдіру ШЫҰ интеграциялық жобаларының шеңберінде де жүзеге асырылуда. «ШЫҰ шеңберінде барлығы да гуманитарлық өлшем жайлы сенімдірек мәлімдейді» [3]. «2001 жылы құрылған ШЫҰ тез арада салмаққа ие болып, ықпалды аймақтық ұйымға айналды. Қазіргі таңда «ШЫҰ факторы» – бұл ұланғайыр еуразиялық кеңістіктегі тұрақтылықтың маңызды элементі. Бұл – қазіргі аймақтық және ғаламдық саясаттың шынайылығы».

Қазіргі халықаралық қатынастар тарихында ШЫҰ құрылуы мен дамуы интеграциялық үрдістердің жағымды үлгісі болып табылады. Ол қауіпсіздікке деген өзара сенім, қарусыздану, ынтымақтастық пен қауіпсіздік принциптеріне толы жаңа дүниетанымның бастамасы болып, одақ емес, серіктестік негізіндегі жаңа типті мемлекетаралық қатынастарды байыта түсіп, айрықша ерекшелігі біріккен бастама, қауіпсіздікке басымдық беру, ірі және ұсақ мемлекеттердің өзара тиімді байланысы болып табылатын аймақтық ынтымақтастықтың үлгісін көрсетті. ШЫҰ-ға кірген мемлекеттердің жалпы территориясы 30 млн шаршы км, яғни Еуразияның 60 пайызын құрайды [4]. Оның демографиялық потенциалы жер шары халқының төрт бөлігін құрайды – 1 млрд 455 млн адам [5]. ШЫҰ-ға қайталанбас өркениеттер бірікті және олардың тығыз ынтымақтастығы әрқайсысының жекелей дами түсуінің көзіне айналады. Ғылыми күш-қуаттың интеграциялануы біздің қоғамымыздың бар саласындағы инновациялық технологиялардың дамуына ықпал етуі заңдылық.

Ресми құжаттарға сай, Шанхай ынтымақтас-

тық ұйымының мақсаттарына халықаралық терроризммен және экстремизммен, ұйымдасқан қылмыспен, есірткі мен қару-жарақтың заңсыз айналымымен, қылмыстың басқа түрлерімен және жаппай заңсыз миграциямен бірлесіп күресу кіреді. Шанхай ынтымақтастық ұйымының мақсаттарына, сондай-ақ қатысушы елдер арасындағы өзара сенім мен тату көршілікті нығайту; саяси, сауда-экономикалық, ғылыми-техникалық және мәдени салалардағы, сонымен бірге білім беру, энергетика, көлік, туризм, қоршаған ортаны қорғау салаларында тиімді ынтымақтастыққа ықпал ету; аймақтағы бейбітшілік пен қауіпсіздікті, тұрақтылықты бірлесіп қамтамасыз ету мен қолдау; демократиялық, әділетті тиімді халықаралық саяси және экономикалық тәртіптің құрылуына итермелеу жатады [6].

Шанхай ынтымақтастық ұйымының құрылуы Орталық Азия елдеріне өзара тиімді қатынастар үрдісі мен интеграциялық байланыстарға тек қауіпсіздік және трансшекаралық байланыстар тұрғысынан ғана емес, білім беру саласы мен социо-мәдени жобалар тұрғысынан қарауға мүмкіндік берді. ШЫҰ-ға мүше елдері арасындағы білім беру саласындағы үйлестіру мәселесі айрықша мәнге ие болуда. Болондық үрдіс шеңберінде жоғары мектептер жүйесін стандарттау бағытында дами отырып, ШЫҰ-ға мүше-мемлекеттер Қытайдың, Ресейдің дәстүрлі ұлттық білім беру модельдеріне сәйкес талаптар жиынтығы арқылы болондық жүйе мазмұнын байыта түсудің қайталанбас мүмкіндіктеріне ие.

2006 жылдың 15 маусымында Шанхайдағы ШЫҰ-ның мерейтойлық саммитінде Білім беру саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге қол қойылды. Тараптар, сонымен бірге ШЫҰ басқаруындағы Біртұтас білім беру орталығын құру мүмкіндігін қарастыра бастады. 2007 жылы Бішкектегі ШЫҰ саммитінде Ресей Президенті В.В. Путин Шанхай Ынтымақтастық Ұйымының университетін (ШЫҰУ) құру туралы бастама көтерді.

ШЫҰ университеті дегеніміз не? ШЫҰ университеті – елдердің негізгі базалық жоғары оқу орындарының жүйесі. Бұл дайындықтың бес бағыты экология, энергетика, IT-технология, аймақтану және нанотехнологиялар бойынша жұмыс істейтін 62 жоғары оқу орны.

Бұл бес бағыт, яғни экология, энергетика, IT-технология, аймақтану және нанотехнологиялар ШЫҰ кеңістігін, еңбек және ШЫҰ елдері

дамуында кездесетін проблемаларды талдау негізінде іріктелінген. Біршама өзекті ортақ мәселелер тандап алынған. Еңбек нарығында қандай ортақ мамандықтардың сұранысқа ие екендігі сараланды. Осының нәтижесінде министрлер бүгінгі таңда аталмыш бес бағыттағы мамандықтар сұранысқа ие деген шешім қабылдады.

2008 жылдың 24 қазанында ШЫҰ-ға мүше мемлекеттердің Білім министрлері тарапынан Астанада қабылданған ШЫҰУ Тұжырымдамасына сай [7], «Университет ШЫҰ-ға мүше мемлекеттеріндегі және бақылаушы мемлекеттердегі (Моңғолия, Үндістан, Иран, Пәкістан) қазіргі университеттердің жүйесі ретінде қызмет етуі керек». Онда ШЫҰУ құрудың мақсаттары, негізгі міндеттері анықталған. Белгіленген ШЫҰУ моделіне сай «Жоғары білікті кадрларды дайындау білім беру бағдарламасының төмендегі түрлері бойынша жүзеге асуы тиіс: тілдік дайындық курстар, бакалавриат (4 жыл); магистратура (2 жыл); екіжақты келісімдер арқылы қарастырылған аспирантура (3 жыл); докторантура (3 жыл); біліктілікті жоғарылату бағдарламалары, кәсіби қайта дайындау, қашықтықтан оқыту және күндізгі, сырттай білім беру бағдарламалары». ШЫҰ университеті негізгі тілдер орналасқан елдің тілі немесе ШЫҰ ресми тілдері – орыс және қытай тілдері болады.

Сонымен бірге ШЫҰ университетінде білім алу сызбанұсқасы анықталды. Бұл сызбанұсқаға сәйкес, «ШЫҰ университетінің бағдарламасы бойынша оқитын студенттің өз білімін кез келген семестрден аталмыш бағдарламаны жүзеге асырушы негізгі шетелдік университетте жалғастыруға мүмкіндігі бар». Студент шетелдік серіктес жоғары оқу орнында бір семестрден кем білім алмауы керек. Студенттерді қабылдау ШЫҰ университеті бойынша анықталған университеттерге қабылдаудың өзара келісілген квоталары негізінде жүзеге асырылады. Білім алу қорытындысы бойынша студент өзі оқуды алғаш бастаған немесе оқу мерзімінің басым бөлігін өткізген жоғары оқу орнының дипломын және бастапқы кезеңде ШЫҰ университеті сертификатын, кейінірек ШЫҰ университетінің бірыңғай дипломын алады».

Бір жылдан кейін 2009 жылдың 28 қазанында Қазақстан Республикасы, Қытай Халық Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы және Тәжікстан Республикасы үкімет-

терінің арасында Шанхай ынтымақтастық ұйымы университетінің құрылғандығы туралы келісімге Астанада қол қойылды.

2010 жылы 26 сәуірде Мәскеу қаласында Қазақстан Республикасы, Қытай Халық Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы және Тәжікстан Республикасы Шанхай ынтымақтастық ұйымы Университетінің құрылғандығы жөнінде жоғары оқу орындарының ынтымақтастығы туралы Меморандумға қол қойылды. Бұл жерде сөз жоғары білім берудің халықаралық интеграциясы туралы болып отыр. Осындай себептердің нәтижесінде білім беру ұлттық басым бағыттық категориядан әлемдік басымдық категориясына өтеді.

2010 жылы 28 сәуірде Мәскеу қаласында Қазақстан Республикасы, Қытай Халық Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы және Тәжікстан Республикасы басты жоғары оқу орындарының ректорлары, ұлттық білім министрліктері тарапынан ұсынылған жетекші жоғары оқу орындары бола отырып, Шанхай ынтымақтастық ұйымы Университетінің кәсіби білім берудің ЖОО жүйесіне өтетіндігі және Қазақстан Республикасы, Қытай Халық Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы және Тәжікстан Республикасы үкіметтерінің арасында Шанхай ынтымақтастық ұйымы Университетінің құрылғандығы туралы келісімде және ШЫҰ университетінің Тұжырымдамасында көрсетілген ШЫҰ университетінің негізгі принциптерін, мақсаттары мен міндеттерін және үлгісін сақтау міндеткерлігін алатындықтары туралы ШЫҰУ Хартиясына қол қойды [8].

Осылайша, ШЫҰ университетінің халықаралық бағдарламалары аясында елдердің білім беру саласындағы ынтымақтастығы шынайы түрде кеңейе бастады. Барлық ЖОО бес бағыт бойынша магистрлік бағдарламаларды үйлестіру жолдарын келісті. Әрбір елдің осы бағыттарды таңдаған барлық жоғары оқу орындары, пекиндік университеттердің, ресейлік жоғары оқу орындарының, қазақстандық жоғары оқу орындарының бағдарламаларының өзіндік түйткілдері бар екендігін түсінеді. Бірақ олар өзіндік түйткілдері бола тұра, білім берудің нәтижелерін қабылдауға келісті.

Қазақстанда ШЫҰ университеті «Нанотехнологиялар», «Экология», «Энергетика», «IT-технологиялар», «Аймақтану» бағыттары

бойынша инновациялық зерттеу университеттеріне трансформацияланған 15 жетекші ЖОО базасында жұмысын жүргізуде.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті ШЫҰ қатысушы базалық үйлестіруші ЖОО ретінде 2010 жылдың 26 сәуірінде Мәскеу қаласында Қазақстан Республикасы, Қытай Халық Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы және Тәжікстан Республикасы Шанхай ынтымақтастық ұйымы университетінің құрылғандығы жөнінде жоғары оқу орындарының ынтымақтастығы туралы Меморандумға қол қойды. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ШЫҰ кеңістігінде жұмыс істеуге қабілетті мамандардың жаңа буынын бірге дайындау туралы ШЫҰ елдерінің серіктес ЖОО-мен көпжақты және екіжақты келісімдерге келіп, қол қойып, жүзеге асыруды бастады.

ШЫҰ-ға мүше мемлекеттердің көпжақты форматтағы ЖОО инновациялық білім беру жобаларын жандандыру және табысты түрде іске асыру үшін әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да бағдарламаның жобалануын, жіберілуін және іске асуын қамтитын Шанхай ынтымақтастық ұйымы университетінің оқу орталығы құрылды.

ШЫҰУ шеңберіндегі магистрлік бағдарламаларды жүзеге асыру туралы келісімдер және әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мен ШЫҰ-ға мүше мемлекеттердің серіктес ЖОО арасындағы ынтымақтастық туралы келісімшарттарға сай ҚазҰУ магистранттарын 2011/2012 оқу жылының күзгі семестрінде Ресейдің ЖОО: «Экология» бағыты бойынша Ресейдің Халықтар достығы университетінде; «Аймақтану» бағыты бойынша Мәскеу мемлекеттік лингвистикалық университетінде және т.б., сондай-ақ ҚХР ЖОО: Солтүстік Шығыс университет (Химия және биология), Ланьчжоу университеті (Экология), Синьцзян мұнай университеті және Солтүстік Батыс техникалық университетінде оқуға жіберу туралы келісімге қол жеткізді.

Қазіргі таңда Шанхай ынтымақтастық ұйымы университеті шеңберіндегі магистрлік бағдарламаларды жүзеге асыру туралы келісімге сай келіссөздерге тартылатын серіктес жоғары оқу орындарының саны артуда.

2011 жылдың 23-24 қыркүйегінде ҚХР батыс қытайлық Сиан қаласында ШЫҰ құрылуының 10 жылдығына орай, Еуразиялық экономикалық форум-2011 өткізілді. Форум аясында «ШЫҰ университеті – жоғары білім берудің инновация-

лық халықаралық платформасы» тақырыбында білім берудегі ынтымақтастықтың еуразиялық мәжілісі өтті. Оған ШЫҰ-ға мүше мемлекеттердің білім министрліктерінің өкілдері, 50-ден астам қытайлық және шетелдік ЖОО ректорлары қатысты. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ жанындағы ШЫҰУ оқу орталығы еуразиялық экономикалық форумның білім беру секциясының жұмысына қатысты.

Форумның ашылу салтанатында және секциялық отырыстарында қатысушылар (көптеген азиялық және еуропалық елдердің, соның ішінде ШЫҰ-ға мүше елдердің көсемдері, халықаралық ұйымдардың өкілдері, танымал ғалымдар) «Еуразиядағы инновациялық ынтымақтастық және трансформация мүмкіндіктерін бірлесіп пайдалану» тақырыбындағы форумының ағымдағы және басым бағыттағы мәселелерін талқылады. Еуразия аймағы үшін дәстүрлі және өзекті, экономикаға, экологиялық қауіпсіздікке қатысты мәселелермен қатар, секциялық отырыстарға білім беру саласындағы мүлдем жаңа мәселелер енгізілді, бұл – Еуразия елдері экономикасын дамыту үшін мамандар даярлайтын ШЫҰ университетін әрі қарай дамыту. Гуманитарлық өлшем Шанхай ынтымақтастығы ұйымы аумағының құрамдас бағытына айналды.

Сонымен, Шанхай ынтымақтастығы ұйымының қызметі дамуының қазіргі кезеңінде білім беру саласында ШЫҰ-ға мүше мемлекеттері арасындағы әрекеттерді үйлестіру мәселесі айрықша маңызға ие болып отыр. РФ, Қытай, Орталық Азиялық мемлекеттердің гуманитарлық және жаратылыстану ғылымдарының бар салаларында білікті мамандар дайындаудағы қызметтерін үйлестіру қажеттілігі айқын. Болондық үрдіс шеңберінде жоғарғы мектептер жүйесін стандарттау бағытында дами отырып, ШЫҰ-ға мүше-мемлекеттер Қытайдың, Ресейдің, Қазақстанның және басқа елдердің дәстүрлі ұлттық білім беру модельдеріне сәйкес талаптар жиынтығы арқылы болондық жүйе мазмұнын байыта түсудің қайталанбас мүмкіндіктеріне ие. Өзара байланыс логикасы айқын – қарама-қарсы қою емес, керісінше бірін-бірі толықтыру.

Шанхай ынтымақтастық ұйымының құрылуы Орталық Азия елдеріне өзара тиімді қатынастар үрдісі мен интеграциялық байланыстарға тек қауіпсіздік және трансшекаралық байланыстар тұрғысынан ғана емес, білім беру саласы мен

социо-мәдени жобалар тұрғысынан қарауға мүмкіндік берді. Шанхай ынтымақтастық ұйымы университеті халықаралық білім беру кеңістігіне интеграциялана отырып, өзінің потенциалы мен халықаралық деңгейдегі күзіреттіліктерге ие жоғары білікті мамандарды дайын-

даудың инновациялық тұрғыда дайындаудың жинақталған тәжірибесін жүзеге асыруға дайын Қазақстан жоғары оқу орындарына тамаша мүмкіндіктер беріп отыр. Шанхай ынтымақтастық ұйымының университеті халықаралық білім берудің жаңа моделі болып табылады.

Әдебиеттер

- 1 Болонская декларация. Совместное заявление европейских министров образования. г. Болонья, 19 июня 1999 года // <http://www.inf.tsu.ru/Webdesign/bpros.nsf/news/>
- 2 Vesti.kz. – 2010 жыл 12 наурыз
- 3 Путин В.В. ШОС – новая модель успешного международного сотрудничества // <http://www.rg.ru/2006/06/14/putin-shos.html>.
- 4 Комиссина И.Н., Куртов А. А. Шанхайская организация сотрудничества // *Кокарев К. А. Россия в Азии: проблемы взаимодействия: сборник статей.* — М.: Изд-во Российского института стратегических исследований, 2006.-С.251
- 5 Дмитриев И.Один - за всех и шесть - за одного. Страны ШОС выработывают принципы взаимодействия - Российская газета – 23 августа 2007 года.
- 6 ХАРТИЯ ШАНХАЙСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА // <http://www.sco2011.kz/shos/hartr.php>
- 7 Концепция УШОС // <http://www.kaznu.kz/ru/3538/page>
- 8 Хартия УШОС // <http://www.kaznu.kz/ru/3538/page>

References

- 1 Bolonskaya deklaraziya. Sovmestnoe zayavlenie evropeiskih ministrov obrazovaniya. G. Bolonya, 19 iuyna 1999 goda // <http://www.inf.tsu.ru/Webdesign/bpros.nsf/news/>
- 2 Vesti.kz. - 2010 gil 12 nauriz
- 3 Putin V.V. SHOS – novaya model uspehnogo mejdunarodnogo sotrudnichestva // <http://www.rg.ru/2006/06/14/putin-shos.html>.
- 4 Komissina I.N., Kurtov A.A. Shanhaiskaiya organisaziya sotrudnichestva // *Kokarev K.A. Rossiya v Azii: problemi vzaimodeistviya: sbornik statei.* – М.: Izdatelstvo Rossiyskogo institute strategicheskikh issledovaniy, 2006.-S.251
- 5 Dmitriev I. Odin za vseh i chest – za odnogo. Strani SHOS virabativaiyt prinzipi vzaimodeistviya // *Rossiiskaya gazeta* - 23 av-gusta 2007 goda
- 6 KHARTIYA CHANKHAISKOI ORGANISAZII SOTRUDNICHESTVA // <http://www.sco2011.kz/shos/hartr.php>
- 7 Konzepziya USHOS // <http://www.kaznu.kz/ru/3538/page>
- 8 Khartiya USHOS// <http://www.kaznu.kz/ru/3538/page>